

og Hvannadali, men har er bratt, so tað skulu stórar og dýrar byrtingar til sum vit kunnu ætla, tá hugsað verður um nýggja vatnbrunnin fyri 6 mill., ið Havnar kommuna skal gera.

Um fiskiðnaðarvirki koma til Vágs, hvat er at vóna, og vinnulivið fer at mennast, soleiðis sum likindi eru til, so verður ógvuliga skjótt, at vatn- nýtslan verður fleirfaldad. Verður tá vatntrótið móguliga at stóðgað øllum vøkstri uttanum Vágsfjørð.

Ti átti at verðið hugsað um tað letur seg gera at veita vatnið úr Hovs- og Porkerisvøtnum til Vágs, í staðin fyri í Botn, soleiðis at vatnið kundi verðið nýtt aftur, eftir at hava farið gjøgnum turbinurnar til virki í sjóvarmálanum og við havnina.

Fyrirumunir við at leggja støðina í Vági

Verður bergholið gjørt til Vágs, verður tað sum sagt ikki longri enn í Botn og hartil munandi biligari. Tilfar, ið ikki verður nýtt til byrtingar, kann fara til havnarbygging og aðra bygging í Vági.

Holið verður at koma út úr hamarinum omanfyri bygdina og verður kommunan tá at kosta seg niðan har, tá uppdyrkingarvegur longu er útstungin at ganga tann vegin. Berg-holið kann, um tað verður vítt nokk, nýttast til flytting av tilfari, sum tørvur mátti verðið á til yrgis og aðra bygging í Hovshaganum, meðan arbeiðið fer fram, so at ikki skuldi verðið fyri neyðini at gera fleiri kilometrar langan veg inn eftir Hovsdali. Við einki at gera í Botni, slepst undan tveimum kilometrum av dýrum, innsprongdum vegi oman í Botn, at ger afleiri kilometrar langan veg norður í Botn og at gera langan

veg úr Hovi og inn til vøtnini, eisini slepst undan at gjalda fyri flutning av arbeiðsfólki millum Vág og Botn.

Slepst undan at rudda avfallið frá tunellini burtur við at leggja verkið í Vági, vinnur EFS ella SEV at kunna:

Selja alt avfallið til havna-, vega- og aðra gerð í Vági og kunna selja vatn til Vágs havn.

Útbyggingin verður at fremja framburðsmøguleikar, ikki drepa teir í hesum helst týandi parti av Føroyum.

Tvør kraftstøðir, ein í Fámjin og ein í Vági

Um alt verður útbyggt, verða tvinnar kraftstøðir. Tá tørvur verður á tí, verður vatnið úr vøtnun-

um í Botni veitt til annað av hesum økjum.

Her er vist á útbyggjan, sum ongan kann skaða bara vera til stóran fyrimun fyri bygdinar uttanum Vágsfjørð og fyri alla oyna.

Vónandi verða hesi uppskot og hugsjónir álvarsliga og sakliga viðgjørðar. Umráðandi er at finna skilabestu loysn, sum vit og eftirkomararnir fara at vera nøgd við.

Á ólavsøku 1991

Karl Nolsøe

ÍSRAELS VINIR

SJÁLDSOM VITJAN FRÁ JERUSALEM

Kom og hoyr dr. Alice Naumoff greiða frá serstøku støðu Ísraels.

Dr. Alice Naumoff heldur hesar fundir:

16. august í Missiónshúsinum í Kollafirði kl. 20.00

17. august Ungmannafelagshúsinum Samljóð í Skopun kl. 19.00

Aftaná fundirnar verður drekkamunnur, og høvið verður at seta spurningar.

ØLL ERU HJARTALIGA VÆLKOMIN.

Framhald av síðu 15
kaniskar fyrimyndir, t.v.s. á meginreglur sum altið eru nógv einfaldari enn náttúrunnar, og ikki bert tað, hesar mekanisku meginreglur eru av grundleggjandi øðrum slagi (karakter).

Við øðrum orðum: Vit kriggjast móti náttúruni grundað á eina misskiljing av mótpartinum! Í alivinnuni er nýggjasta vápn okkara í hesum orrustu ein »vaccineringsmaskina«, ið júst í hesum døgum verður sýnd á einari altjóða framsýning í Trondheimi. Vit skilja vónandi nú, at sjálvt um henda maskina ger vaccineringsina meira einfalda og tí ódýrari, so hevur hon við sær, at nú verða stóðugt fleiri smolt vaccinerað stóðugt fleiri ferðir — t.v.s. margfalds- stremban náttúrunnar verður »náttúruneyðugt« at framleiða nýggjar virur og uppaftur stóri innrás av t.d. laksalús!

Hugmóðig sum menniskjan er í dagsins samfelag, tykist hon heilt at hava gloymt at meðan náttúran hevur ment sín visdom og uppfinningarsemi gjøgnum 3 milliardir ár ella meira, so eru royndir menniskjan bert ein evarska litil brotpartur av hesum og í dag er at siga einans á tí tøkniðrøðiliga økinum, ið einki hevur við livið at gera.

Tá eg her sigi »i dag«, so er tað tí, at tær royndir og tann vitan um livið í náttúruni, sum okkara forfedrar hóast alt høvdu vunnið gjøgnum kanska 20.000 ár ella meira, og sum var teirra trygd fyri dagliga breyðið — henda vitan og hesar royndir kveistra okkara livfrøingar háðandi til vikis. — Teir hava jú lisið í heili 4 ár á lærda háskúlanum í Keyptmannahavn ella Tromsø!

Men spyr livfrøðingin hvat liv er, og hann verður tær svar skyldgur. Sjálvandi skulu vit ikki aftur til húðaskógvarnar og sluppinnar. Einki endurtekur seg, hvørki í náttúru- ella menniskjasamfelagnum.

Vardu genurnar, náttúrunar dulda tilfeingi

Onkur av yngru livfrøðingum okkara minnist helst at hann hevur lært, at ofta gera bert ein litil brotpartur av genunum (arvæginleikunum) hjá verunum seg galdandi. Nógvar leggja goymdar sum ein væl varðveittur móguleiki (góður ella ringur) gjøgnum ættarliðini. Eitt dømi um hetta er tá bert annar limurin í einum genu-pari hevur árin og á tann hátt fjalur yvir ella

goymir burtur formingar- evnini hjá hinari genuni. Vit siga her at tann fyrsta genan hevur tikið yvirræðið. Broytast viðurskiptini/umhvørvið mundi, hendur tað at hin genan tekur yvirræðið (»dominans«) og myndar veruna so hon »hóskar« betri til nýggju viðurskiptini. Føroyska haran, ið ikki longur er snjóhvít á vetri eins og norsku forfedrar hennara, er eitt dømi um hetta. Toskastovnurin á Føroyabanka kanska eitt annað dømi.

Menningarlarer Darwin: »The survival of the fittest« (»tann sterkasti yvirlivur«) fekk í veruleikanum monustingin tá visindin kom fram á hetta higartil dulda tilfeingi (móguleika) náttúrunnar. Beint tvørtur imóti læru Darwins so verjir og goymir livið sjálvt — náttúran — »tey veikur«, ella rættari sagt: Tað vit í dag halda vera »tey veikur«, júst fyri at hava henda móguleikan til taks, um broytt viðurskipti skuldu kravt tað.

Er ikki skapanarverkið undurfagurt?

Vøkturbundna skipanin í ídnaðarlondunum

Sum vit skilja er eins og vovið inn í náttúruna sjálva ein stremban móti margfeld og stóðugt at royna nýggjar samansettingar og nýskapanir. Nógvar av hesum royndum eru til fánýtis, tí »nýskapningarnir« eru her og nú ikki kappingarførir við nevndu »dominantar«. Men sum vit skilja høvdu royndirnar í sjálvum sær ikki verið móguligar, um náttúran ikki vardi »tey veikaru«. Uttan hesi evni náttúrunar vildi menningin snara øvuga vegin, t.v.s. minkandi margfeld og at enda vildi alt liv hildið uppat.

Nú ynskir vøkturbundna skipanin í ídnaðarlondunum als ikki eina ynglandi náttúru, ið ikki ber til at rokna út, men eina rávurkeldu, ið gevur sum mest av sær. Allir duldir móguleikar náttúrunnar skulu tí avdúkast ongantíð ov skjótt og alt fyri hesa skipan ónyttugt beinast burtur. Dømi um hett er genu-broytti alilaksurin, ið ikki »fær loyvi« at verða kynsbúgvinn fyrr enn hann vigar minst 5-6 kg. At ikki altið ber til at fáa bæði í posa og sekk hava okkara alarar vónandi lært nú — um ikki annað so á pengapunginum.

Hesi itøk í nýskapanarmóguleikarnar hjá náttúruni eru tá samanum kemur hin veruliga vistfrøðiliga kreppan heimurin stendur yvirfyri í dag.

Á odda fyri hesum itøkum í náttúruna stendur livfrøðingurin, so sæð frá náttúrunnar síðu hevði navnði »drápsfrøðingur« hóska betri. Tó, hann sum øll vit onnur í Vesturheiminum eru bert amboð í einari skipan, ið eyðsæð eingin megjar ella vil gera nakað við.

Støða politikaranna

Fyri politikaran vildi tað verið tað sama sum at sagt farvæl til tingsessin, um hann opið ásannaði tað vitleysa í verandi vøkturskipan Vesturheimins, tí tá vildi hann verið noyddur at tikið fyrilit til viðurskipti og móguleikar, ið liggja uttanfyri — ella ganga beint tvørturimóti — áhugamálanum hjá stórum bolkum av veljarunum.

Ti er heldur einki at undrast yvir, at stórtingna aldrá politiska umhvørvisráðstevnan í Bergen í fjør varð at siga eitt vónbrót. Tey gomlu »karrieruprinsippini« eru áfram virkin. Hetta er eisini galdandi fyri ta í dag mest av øllum umrøddu frágreiðing um umhvørvisvernd — frágreiðing hjá Brundtland-nevndini: »Okkara felags framtíð«.

Eg siggi, at eg sum so mangur annar áður endi hesa greinarøð við at geva politikarunum av grovfilini.

Ábyrgdina hava vit øll og vit í Føroyum kanska í nógv størri mun enn í øðrum londum, tí flestu av okkum kenna persónlig — og eru har afturat helst eisini meira og minni í sett við — teir politikarar vit hava valt. Hinvegin hevur politikarin teir føstu stovnsleiðararnar og aðrar ráðgevar (ið yvirhøvur eru settir fyri livið), sum leiðbeinir hann í hvussu so er flest øllum teimum spurningum, ið eru umrøddir her.

Eg eri ikki samdur í okkara stýrisskipan so sum hon er í dag, men eg eri sannførdur um, at skal skipanin halda áfram og skulu vit hava vónir um at koma úr tí hurlivasakendu »aftur og fram«-støðu vit eru í nú, so mugu vit í hvussu so er áramálsetta hesar stovnsleiðarar og ráðgevar, tí tað eru teir, ið veruliga stýra landinum.

Tórmóður Dahl